

KRUH ZA DUŠO

Kratka zgodba

"Kaj imata knjižnica in tolčena smetana skupnega?"

Slavko me je pogledal z nenavadnim pogledom in se spraševal, ali je to kakšna besedna uganka ali morda vic.

Hodila sva po Gosposki. "Glej, tam na vogalu je bila včasih delikatesa." V dvainpetdesetih letih sem šla mimo že nešteto krat, ne vem, kaj je bilo zdaj drugače, da me je spomin popeljal toliko let nazaj.

"Res ne vem, kaj naj bi imela skupnega. Bilo bi pa krasno, da bi nova knjižnica imela kavarno," je previdno odgovoril, "pa ne vem, kaj ima s tem delikatesa, ki je bila tukaj pred leti."

Hodila sva drug ob drugem. Hotela sem mu povedati, a slike prostora napolnjenega z ljudmi so bežale skozi moje možgane, kakor črno-bel nemi film. Sedeli so, se tiho pogovarjali, pili kavo...pa tisti vonj, vonj sveže mlete kave, ki me je ponesel v otroštvo.

Pravkar smo pojedli kosilo. Mama je odnašala krožnike in jih odlagala v pomivalno korito. Vsak dan sem oprano posodo pobrisala in jo pospravila v kuhinjske omarice. Iskala sem čisto brisalko, ko sem zaslišala izpred hiše Verin glas: "Ksenija, Ksenija!" Pogledala sem mamo. Nasmehnila se je in mi s kretnjo namignila, naj grem. Vedela je, da sva z leto dni starejšo Vero nerazdružljivi prijateljici. Ves prosti čas sva preživeli skupaj.

"A greš z menoj? Na Tabor grem v knjižnico."

"Kako, to je pa ja daleč?"

"Z avtobusom. Vprašaj mamo, ali ti dovoli."

Stara sem bila kakšnih deset let in v "mestu" še nisem bila brez spremstva odraslih. Mami se je očitno zdelo, da je čas za mojo večjo samostojnost, zato mi je dala denar za avtobus, zraven pa še za nahrbtnik navodil, kaj smem in česa ne.

Slavko me je ošinil s pogledom: "Kje si z mislimi?"

"Pravkar sem se spomnila, da je bila moja moja prva samostojna vožnja z avtobusom namenjena obisku knjižnice. To pa je bil hkrati tudi moj prvi obisk knjižnice na Taboru. Torej sem se vpisala vanjo pred dvainpetdesetimi leti in še vedno redno zahajam vanjo, odkar sem se upokojila še toliko več."

Vera je hodila pred menoj. Vstopila je prva, z navajenimi koraki in pristopila do pulta. S strahospoštovanjem sem se ozrla okoli sebe. V življenju še nisem videla

toliko knjig na enem kupu, pa čeprav so bile pri nas doma polne vse knjižne police. "Kruh nasiti naše telo, knjiga pa um," je pogosto poudaril oče. Bilo je precej temno, oči so se po sončnem popoldnevu morale navaditi na pritajeno svetlobo. Prostor je bil napojen s posebnim vonjem, ki me je spominjal na babičino stanovanje. Okoli mene pa knjige, knjige. Kakor bi vstopila v pravljico z odkritim zakladom.

Začeli sva brskati med policami. Vera je bila že prava izvedenka, prav natanko je vedela, kje najti pravljice, kje potopise, kje kriminalke ali zgodovinske zgodbe, s katerimi sem bila obsedena tisto poletje. Kmalu je našla nekaj knjig in me nestrpno pogledala: "Zakaj pa se ne bi vpisala še ti, saj ni potrebno plačati članarine." Gledala sem jo začudeno, zakaj neki bi nekdo z drugimi zastonj delil takšen zaklad.

Pa sem se vpisala. S knjižico v roki sem ponosno odkorakala skozi vrata. Obrnila sem se proti avtobusni postaji, a me je Vera zaustavila: "Povabim te na smetano."

"Na smetano?" Poznala sem kisko smetano, ki jo je mama dodala skutinemu zavitku. Nisem ga imela preveč rada, zato sem jo kisko pogledala.

"Ja, na tolčeno sladko smetano, ne veš, kako je dobra. Shranjena je v avtomatu. Z ročico jo natočijo v steklen kozarec."

Prečkali sva most. Na Glavnem trgu sem jo vprašala, ali je do smetane še daleč. Bila sem nestrpna v velikem pričakovanju.

Spominjam se velike vogalne hiše, polnega prostora, vonja po kavi. Vera je natararici izročila drobiž. Ta je pod velik bel avtomat je nastavila steklen kozarec. Prijela je za ročico in zgodila se je čarovnija: v kozarec je polžasto natekala kremi podobna smetana v čudovitem spiralnem vzorcu. Nikoli ne bom pozabila prvega okušanja. Smetane nisem jedla, ampak lizala kakor sladoled in se trudila, da bi podaljšala rajski užitek. Že dolgo ne smem piti kave s smetano, vendar si jo bom danes privoščila.

Slavko me je pogledal, verjetno je v tistem trenutku ugotovil, da sem spet prizemljena in predlagal: "A greva na kavo?" Nasmehnila sem se mu: "Po tolikih letih zakona mi pa res bereš misli. Pravkar sem si zaželela kave s smetano."

"Kaj pa holesterol, pa povišan sladkor?"

"Ena kava me ne bo ubila, ti pa boš natanko izvedel, kaj imata skupnega knjižnica in tolčena smetana."